



**DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT**

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref
08/01119-41

Dato
10 SEPT 2009

Havsul I - klager på konsesjonsvedtak

1. Bakgrunn

Havgul AS sendte 17. desember 2004 med tillegg av 18. februar 2005 samlet melding på vindkraftverkene Havsul I, II, III og IV. Havsul I AS søkte 16. februar 2006 om konsesjon til vindkraftanlegget Havsul I og nødvendig nettilknytning.

Ved vedtak i NVE av 24. juni 2008 ble det gitt konsesjon til anlegget med tilhørende infrastruktur etter energiloven og ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova for kraftoverføringen.

Konsesjonsvedtaket omfatter et bunnfast vindkraftanlegg i sjø på totalt 350 MW i form av 44 til 117 vindturbiner på mellom 3 og 8 MW utenfor kysten av Harøya og Finnøya i Sandøy kommune i Møre og Romsdal. Årlig produksjon er anslått til om lag 1 TWh.

Videre omfatter konsesjonen etter energiloven kraftoverføring med sjøkabel internt i vindkraftverket og til Småge i Aukra kommune med ilandføring og ny 132 kV kraftledning i luft til Nyhavna transformatorstasjon. For kraftoverføringen fra vindkraftanlegget til Nyhavna er det gitt ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova.

2. Klager

NVEs konsesjonsvedtak er påklaget av følgende:

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
<http://www.oed.dep.no/>

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1
Telefon 22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Energi- og
vannressursavdelingen
Telefaks
22 24 95 68

Saksbehandler
Tollef Taksdal
22246171

1. Aksjonsgruppa mot Havsul i Sandøy kommune, v/ brev av 14. juli 2008.
2. Norsk Ornitologisk forening, v/brev av 21. august 2008.
3. Nordmøre og Romsdal friluftsråd, v/ e-post av 15. juli 2008.
4. Aukra kommune, v/vedtak i formannskapet av 8. september 2008.
5. Nyland Grendalag, v/brev av 23. juli 2008.
6. Alf Idar Småge m.fl., v/e-post av 12. og 28. juli 2008
7. Tormod Nerbø, ved brev av 18. juli 2008.

Klage1 og 2 retter seg mot selve vindkraftverket, mens klage 4-7 er knyttet til ilandføring og luftledning på øya Gossen i Aukra kommune. Klage 3 gjelder begge forhold. Flere klageparter har sendt utvidet begrunnelse og presiseringer av klagepunktene. Dette materialet inngår også i departementets klagebehandling.

Klage på konsesjonsvedtaket fra hhv. Bjørn Olsson og Rune Breivik er avvist av NVE med grunnlag i manglende rettslig klageinteresse. Avvisningsvedtakene er påklaget og behandles av departementet i egne brev av i dag der departementet ikke finner grunnlag for å ta klagene til følge.

Aksjonsgruppa mot Havsul i Sandøy kommune mener konsesjonsvedtaket er basert på urealistiske økonomiske forutsetninger og at det i alle tilfelle ikke bør gis konsesjon til et prosjekt som er avhengig av større støttemidler enn alternative produksjonsanlegg.

Aksjonsgruppa mener videre at Sandøy kommunes innstilling til prosjektet ikke gjenspeiler det reelle synet til befolkningen i kommunen. Det påpekes at effekten av å flytte parken lenger ut i havet er liten for det visuelle inntrykket fra Harøya og Finnøya.

Alternativt mener Aksjonsgruppa at planer og garantier for fjerning av anlegget må foreligge før byggestart og at det må etableres et prøveprosjekt med få turbiner før fullskala anlegg kan settes i drift.

Norsk Ornitologisk forening (NOF) mener Havsul I vil berøre områder som er viktige fødesøksområder for sjø- og vannfugler både i forbindelse med hekking, trekk og overvintring. Det vises i den forbindelse til at området ligger innenfor normal næringssøkssone for fugler fra fuglefjellet på Runde og at bestandene på Runde er på et kritisk lavt nivå og følsomme for nye påvirkninger. Videre vises det til at Havsul I vil ligge i et viktig trekkområde for store fugletrekk langs norskekysten og at anlegget sammen med Haram vindkraftverk vil etablere en 10 km barriere i dette trekket. NOF mener også at konsekvensutredninger og andre faglige vurderinger som ligger til grunn for konsesjonsvedtaket ikke er gode nok og bygger på tilstrekkelig og oppdaterte data innenfor temaet fugl.

Nordmøre og Romsdals friluftsråd mener vindturbiner i gruntvannsområdene langs kysten er uønsket og representerer en forsøpling av kystsonen. Rådet mener det bør stilles garanti for nedleggelse av anleggene ved oppstart. Videre mener rådet at det

kraftproduksjonen bør føres i sjøkabel helt fram til Juvika/Nyhamna for å unngå kraftledningen over øya Gossen.

Aukra kommune mener kraftledningen over Gossen må legges som jordkabel. Kommunen påpeker at ledningen må sees på som en del av anlegget, og ikke som en del av overføringsnettet. Kommunen forutsetter at endelig kabeltrase fastsettes i samarbeid med kommunen og tilbyr seg å bidra til dekning av kartleggings- og anleggskostnader.

Alf Idar Småge m.fl. mener kabelmast og luftledning med master vil være godt synlig og forringe området rundt Småge. De finner anleggskonsesjonen uklar mht hvor overgangen mellom sjøkabel og luftledning skal plasseres, og mener det bør vurderes et nytt landtak i Kvalvågen, om lag 500 meter sør for Småge.

Tormod Nerbø mener ledningen over Gossen bør legges i jord. Han peker på at bosetningen på Gossen utelukkende påføres ulemper ved anlegget og at det derfor er rimelig at disse ulempene begrenses.

Departementet har avholdt befaring og møter i anledning klagesaken. Befaringen ble gjennomført 25-26 mai d.å. og inkluderte også prosjektene Havsul II og Haram vindkraftverk som er til klagebehandling i departementet. I tillegg til klagerne og konsesjonssøkeren deltok blant annet representanter for kommunene, Møre og Romsdal fylke og Miljøverndepartementet.

Departementet mottok under befaringen og møtene dokumentasjon fra interessegrupper og enkeltpersoner. Departementet har også fått tilsendt dokumentasjon under klagebehandlingen. Stopp rasering av Kysten oversendte i brev av 23. august d.å. dokumentasjon om kystbasert vindkraft – Havsul I og II. Miljøgruppa "Kids of nature" fra Herøy uttrykker i brev av mars i år bekymring for prosjektets virkninger for fugl.

3. Departementets merknader

Klagebehandlingen av vindkraftverkene Havsul I og II er sett i sammenheng.

Flere av klagerne har sammenfallende klagegrunner. Departementet har av denne grunn valgt å kommentere klagen tematisk. Departementet vil i den forbindelse presisere at et forvaltningsorgan etter forvaltningsloven § 25 ikke har noen plikt til å imøtegå alt en part har anført. Departementet vil ta for seg klagerne anførsler ut fra sakens viktighet og det som ellers er nødvendig for å begrunne avgjørelsen i saken.

Hjemmelsgrunnlag

Konsesjonssøknaden til Havsul I og etterfølgende reviderte planer omfatter enkelte turbiner lokalisert på norsk sjøterritorium utenfor grunnlinjen. Grunnlinjen danner

grensen for energilovens geografiske virkeområde, jf. § 1-1 annet ledd. Et vindkraftanlegg er i denne lovens forstand én enhet. I vurderingen av om konsesjonsmyndighetene har formell kompetanse til å behandle en konsesjonssøknad må det derfor tas utgangspunkt i hele planområdet.

Som KU-myndighet etter energiloven har derfor NVE sørget for at det er gjennomført konsekvensutredninger også for den delen av anlegget som ligger utenfor grunnlinjen. Det har ikke fremkommet innvendinger mot en slik tilnærming.

Etablering av vindkraft utenfor grunnlinjen må avklares mot den til enhver tid gjeldende rett og de rettigheter og plikter som der oppstilles. Tiltakshaver har ved behandlingen av konsesjonssøknaden akseptert at de forutsetninger og vilkår som gjelder for anlegget innenfor grunnlinjen også gjøres gjeldende utenfor, og at dette er en betingelse for enhver utbygging i planområdet.

Vindkraftverket

Biologisk mangfold

Planområdet til vindkraftverket har betydning for fugl på forskjellige måter. Dels som område for næringssøk, overvintring og fjærfelling for sjøfugl og dels som punkt på trekkroute langs norskekysten og fra norskekysten og ut over åpent hav.

NOF opplyste på befaringen om mulige virkninger av vindkraftanlegget for fuglebestandene på Runde knyttet til fuglenes næringssøk. Departementet er oppmerksom på at planområdet i noen grad vil kunne gi en barriere- og fortrengningseffekt på fugl på næringssøk.

Erfaringer fra danske vindkraftanlegg til havs tilsier at sjøfugl i stor grad flyr utenom vindkraftanlegg, men forskjeller i blant annet vandringsmønster og naturgitte forhold gjør at disse erfaringene ikke uten videre kan legges til grunn for norske forhold. I konsesjonsvedtaket referer NVE til uttalelser fra det internasjonale ekspertpanelet som vurderte de danske forskningsresultatene fra fugleundersøkelser ved offshoreparkene Horns Rev og Nysted. Undersøkelsene konkluderer med at fugl på trekk, både natt og dag, unngår vindkraftanleggene og at det er en lav kollisjonsrisiko. Ekspertpanelet mener disse resultatene er relevante for andre vindkraftanlegg til havs. NVE legger derfor til grunn at det er sannsynlig at man vil observere et tilsvarende mønster for vindkraftverk langs norskekysten. Departementet finner ikke grunnlag for en annen konklusjon, men presiserer at det er viktig at det gjennomføres grundige undersøkelser i forbindelse med bygging og drift av anlegget gjennom et miljøovervåkingsprogram for å få dokumentert anleggets virkninger på fugl. Det forutsettes at miljøovervåkingsprogrammet forelegges relevante fagmyndigheter før godkjenning.

Når det gjelder virkningene på fugl av vindkraftverkene til havs viser departementet til brev av i dag der avslaget på konsesjonssøknaden til Havsul II opprettholdes. Eventuelle effekter på næringssøkende fugl avgrenses derfor til Havsul I.

Olje- og energidepartementet viser til at konsekvensutredninger og konsesjonssøknad er forelagt Direktoratet for naturforvaltning og Møre og Romsdal fylke. Miljøvernmyndighetene har ikke funnet grunnlag for å frarå konsesjon til Havsul I.

Når det gjelder påvirkning av marine pattedyr viser departementet blant annet til de danske undersøkelsene som tilsier at marine pattedyr unnviker anleggsområdet i byggefasen men vender tilbake når anlegget er i normal drift, og således blir lite påvirket i driftsfasen.

Når det gjelder fisk er det i hovedsak påvirkningen på migrerende arter det er knyttet usikkerhet til. Mørekysten er viktig gyteområde. Havforskningsinstituttet har påpekt at lydbølger fra vindkraftanlegget kan tenkes å påvirke migrerende fiskebestander med den følge at den skremmes bort og unnviker planområdet, men at effektene er usikre. Departementet skal bemerke at selv om vindturbinene skulle ha en slik skremmeeffekt, har planområdet så beskjeden utstrekning sammenlignet med de store havarealene disse artene benytter at påvirkningen av vindturbinene vil antas å være av mindre betydning. Anleggets virkninger på fisk og andre marine ressurser er hensyn det er sentralt å utrede nærmere som ledd i før- og etterundersøkelser i miljøovervåkingsprogrammet. Det forutsettes at relevante fagmyndigheter trekkes inn ved godkjenning av miljøovervåkingsprogram.

På denne bakgrunn er departementets vurdering at Havsul I vil ha negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet knyttet til fuglelivet i området. Departementet kan imidlertid ikke se at ulemperne vil være avgjørende for vedtaket om å gi konsesjon.

Landskap og visuelle virkninger

Departementet finner det klart at vindkraftverket vil bli godt synlig fra en rekke steder langs kysten innenfor planområdet, men at den økte avstanden fra land og bebyggelse gjør anlegget mindre dominerende enn opprinnelige planer. Den visuelle virkningen blir særlig stor fra Harøy, Finnøy og Ona i Sandøy kommune. Når avstanden øker blir den visuelle virkninger gradvis redusert. Hvorvidt det å kunne se vindmøllene oppleves som negativt vil variere med personlige oppfatninger og innstillingen til vindkraft generelt. Disse betraktningene kan også legges til grunn for vurderingen av hvordan anlegget kan påvirke friluftslivet. Anlegget er ikke til direkte fortrengsel for friluftaktivitet, men det må antas at enkelte vil unngå områder det vindturbinene er godt synlige. Av erfaringer fra andre vindkraftverk kan vindturbiner også være av interesse for tilreisende som ønsker å ta anleggene i øyesyn.

Departementet legger til grunn at anlegget vil ha negative virkning på landskapsbilde og vil oppfattes som visuelt sjenerende for en del av de fastboende og tilreisende. Departementet mener imidlertid at den visuelle sjenansen er redusert med flyttingen av planområdet, og at en helhetsvurdering av fordeler og ulemper tilsier at de negative virkninger på landskapet ikke kan tillegges avgjørende vekt.

Andre klagepunkter

Enkelte klageparter mener prosjektet er basert på urealistiske økonomiske forutsetninger.

Det er grunn til å anta at bygging av Havsul I vil være dyrere enn konvensjonelle vindkraftverk på land. Havsul kan imidlertid bidra med en betydelig kraftproduksjon i en region med en tidvis anstrengt kraftsituasjon. Anlegget kan dessuten bidra til teknologi- og kompetanseutvikling og være et skritt på vei mot en ny norsk næring innen havbasert fornybar energi. Endelig beslutning om byggestart og de økonomiske vurderinger som ligger til grunn for dette tilligger det tiltakshaver å gjøre.

Departementet finner på denne bakgrunn at anførslene om vindkraftverkets økonomi ikke gir grunnlag for å avslå prosjektet.

Når det gjelder spørsmålet om garantier for arbeidet med nedleggelse av anlegget viser departementet til NVEs redegjørelse for dette i klageoversendelsen og slutter seg til denne. Departementet ser det slik at energilovforskriften og vilkår i konsesjonen sikrer at det stilles nødvendige midler til rådighet for fjerning av anlegget ved nedleggelse.

Når det gjelder lokalbefolkningens syn på utbyggingen bygger departementet på vedtak i Sandøy kommune.

Det er krevd at fullskala utbygging må avvente erfaringer med et mindre prøveprosjekt. Departementet skal bemerke at den vesentligste usikkerheten rundt eventuelle negative virkninger av anlegget er knyttet til effekter av et fullskala anlegg. På denne bakgrunn synes et mindre prøveprosjekt å være lite hensiktsmessig og uforholdsmessig kostbart sammenlignet med nytteverdien. For øvrig vises det til NVEs vurdering i konsesjonsvedtaket, som departementet slutter seg til.

Forholdet til andre vindkraftprosjekter

Departementet har vurdert Havsul I og II samlet. Negative følger av et av vindkraftverkene vil kunne forsterkes dersom det gis konsesjon til begge anlegg. Dette gjelder blant annet for visuelle virkninger, virkninger for skipstrafikk og navigasjon, fisk, fiske og taretråling mv. Departementet viser i den forbindelse til at flere fagmyndigheter mener det i første omgang bør gis konsesjon til bare ett av prosjektene til havs. Direktoratet for naturforvaltning, Riksantikvaren og Møre og Romsdal fylke, Kystverket og Fiskeridirektoratet peker på Havsul I som det minst konfliktfylte av havvindprosjektene. Departementet har også mottatt brev fra Naturvernforbundet og Natur og Ungdom som uttaler at de ikke finner grunnlag for å påklage NVEs konsesjonsvedtak for Havsul I som samtidig innebærer avslag til Havsul II.

Kystnært vindkraftverk i sjø er ikke tidligere konsesjonsbehandlet her til lands. Selv om det er gjennomført grundige og omfattende konsekvensutredninger, vil det alltid være noe usikkerhet rundt konsekvensene av en slik utbygging. I den sammenheng finner departementet også at eventuelle uforutsette negative følger av utbyggingen kan forsterkes ved flere anlegg. Ytterligere kystnær vindkraftutbygging bør derfor avvente erfaringer fra det første prosjektet og det miljøoppfølgingsprogrammet som forutsettes å følge en slik utbygging.

Ut i fra disse betraktninger og basert på dagens kunnskap har departementet kommet til at det gis konsesjon til ett havbasert vindkraftverk i regionen.

Departementet finner etter en helhetsvurdering at fordelene ved Havsul I er større og at Havsul I har færre potensielle negative sider enn Havsul II. Det vises i den forbindelse også til de refererte høringsparters syn.

Departementet har gått inn i de samfunnsmessige virkningene av Havsul I og II og gjort en fornyet vurdering. Departementet kan ikke se at det hefter feil eller mangler av noen betydning ved grunnlaget for de vedtak som her er fattet. Departementet viser til innholdet i vedtaket her og til det vedtak som i dag er fattet om Havsul II.

Ilandføring og nettilknytning i Aukra kommune

NVE har ikke funnet grunnlag for hel eller delvis kabling over øya Gossen i Aukra kommune. NVE viser i den forbindelse til dagjeldende kablingsstrategi slik det fremgår av St.prp. nr. 19 (2000-2001).

Etter at NVE ba om en vurdering av kabling i sjø rundt Gossen og inn til Nyhavna ble spørsmålet gått gjennom av tiltakshaver, men ikke omsøkt blant annet av hensyn til større dybder og betydelig kostnadsøkning. NVE kan ikke se at sjøkabel nord for Gossen er aktuelt. Departementet støtter NVEs vurdering.

Gjeldende strategi for å ta økt hensyn til miljø, estetikk og lokalsamfunn i kraftledningssaker fremgår av Ot. prp. nr. 62 (2008-2009).

I Ot.prp. nr. 62 heter det at kabel alltid skal vurderes ved nye kraftledninger men at bruken skal være gradvis mer restriktiv med økende spenningsnivå. For 132 kV er kabling mest aktuelt på begrensede strekninger med betydelige verneinteresser eller store estetiske ulemper. Den endelige vurderingen av om hvorvidt kabling er et hensiktsmessig tiltak avhenger av både naturgitte og systemmessige faktorer og må vurderes konkret i hver enkelt sak innenfor de rammer proposisjonen oppstiller. I vurderingen av kravet om kabel over land på Gossen viser departementet til at det i konsekvensutredningen er dokumentert at nærområdet til kraftledningstraseen har et kulturmiljø med middels til stor verdi og stor grad av sårbarhet. Kraftledningen vil krysse åpne landskapsrom og dels gå på tvers av landskapsformer. Den visuelle

påvirkningen på det flate kystlandskapet på Aukra er vurdert til å bli betydelig. Deler av Aukra er svært industrialisert, og det er viktig å bevare de uberørte områdene på øya. Gossen har et rikt fugleliv året rundt. Luftledningen innebærer en ikke uvesentlig kollisjonsrisiko for våtmarks- og rovfugler.

Departementet legger vekt på kablingsalternativets positive virkninger for hensynet til fugl og landskap.

Det fremgår av konsekvensutredningen for jordkabelalternativet at med små justeringer kan de fleste konflikter knyttet til kablingsalternativet langt på vei fjernes. Departementet slutter seg til denne vurderingen.

Kabelen vil gå i relativt flatt terreng med stort innslag av løsmasser. Bruk av jordkabel svekker ikke forsyningssikkerheten, og er teknisk relativt enkelt å gjennomføre i området.

Som radial for produksjonsanlegget er det ikke systemmessige forhold som taler mot jordkabelalternativet.

Totale nettilknytningskostnader med bruk av kabel er i følge konsesjonssøknaden om lag 7 prosent høyere enn nettilknytning med luftledning over Gossen tilsvarende en merkostnad på om lag 36 millioner kroner.

Departementet har kommet til at fordelene ved landkabel over Gossen er klart større enn ulempene ved et slikt tiltak, som er betydelige. Kabling må derfor i dette tilfellet ses som et hensiktsmessig tiltak innenfor de rammer for kabling som fremkommer av Stortingets behandling av Ot. prp. nr. 62 (2008-2009).

På denne bakgrunn finner departementet at klagen fra Aukra kommune m.fl. tas til følge med den virkning at det legges jordkabel fra landtak på Gossen til transformatorstasjonen i Nyhavna. Endelig kablingstrase og landtak forelegges Aukra kommune og godkjennes av NVE som ledd i detaljplanleggingen.

Med kabelføring over land finner ikke departementet grunnlag for å gå nærmere inn på kravet om flytting av landtak til Kvalvågen. Dette kravet var begrunnet i estetiske ulemper og forringet naturopplevelse ved fremføring av luftledning.

Andre forhold

Forholdet til andre sektormyndigheter

Før bygging av Havsul I kan påbegynnes må tiltaket avklares mot havne- og farvannsloven. Departementet forutsetter at NVEs godkjenning av detaljplaner etter energikonsesjonen samordnes behandlingen etter havne- og farvannsloven med sikte på å finne omforente løsninger. Videre forutsettes at godkjenning av anleggsplan etter

konsesjonsvilkårene pkt. 3 og utferdigelse av tiltak for taretråling og fiskeri etter pkt. 6 skjer i samråd med fiskerimyndighetene. Dersom enighet om vesentlige punkter ikke oppnås skal saken forelegges Olje- og energidepartementet før godkjenning.

Plan- og bygningsloven

Departementets vedtak i klagesaken er i samsvar med både Sandøy og Aukra kommuners syn på utbyggingsprosjektet. Departementet legger derfor til grunn at planmessig avklaring i de respektive kommuner nå kan finne sted uten at prosjektet på noen måte forsinkes. Departementet finner derfor ikke nå grunnlag for å gi konsesjonsvedtaket virking som statlig plan, jf. plan- og bygningsloven § 6-4 siste ledd.

Ad endringer i eierforholdet bak Havsul I AS

Ved brev av 3. juli 2009 fra advokatfirmaet Bjerknæs Wahl-Larsen på vegne av Vestavind Kraft AS (Vestavind) opplyses det om at Vestavind 1. juni 2009 ervervet samtlige aksjer i Havsul I AS. Aksjeoverdragelsen er behandlet av departementet som egen sak.

Ekspropriasjonstillatelse

NVE ga ved vedtak av 24. juni 2008 ekspropriasjonstillatelse til nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive kraftledningen fra Havsul I til Nyhavna. Med departementets vedtak av i dag er konsesjonen til kraftledningen etter energiloven endret med det resultat at den skal gå som jordkabel over øya Gossen. Departementet har i vurderingen etter oreigningslova § 2 annet ledd kommet til at tiltaket er *tvillaust til meir gagn enn skade* og at vilkåret for å gi ekspropriasjonstillatelse fremdeles er til stede. Departementet viser til at skjønn må være begjært innen ett år fra vedtakstidspunktet, jf. oreigningslova § 16, som ved klagebehandling regnes fra departementets vedtak i klagesaken.

4. Konklusjon

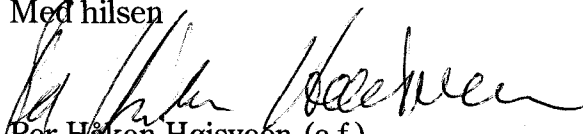
Departementet finner etter en helhetsvurdering at fordelene ved Havsul I med tilhørende nettilknytning er større enn skader og ulemper.

Klagene på konsesjon til vindkraftanlegget tas ikke til følge. NVEs vedtak av 24. juni 2008 opprettholdes.

Klagene på kraftledningen over Gossen i Aukra kommune tas til følge. Ledningen kables i bakken som omsøkt alternativt. Endelig ilandføringspunkt, kablingsstrase og andre detaljer rundt nettilknytningen godkjennes av NVE som ledd i detaljplanleggingen.

Departementets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen


Per Håkon Høisveen (e.f.)
ekspedisjonssjef


Harald Solli
avdelingsdirektør

Kopi:

Haram kommune

Sandøy kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat

Møre og Romsdal fylke

Naturvernforbundet

Natur og Ungdom

"Kids of nature", Herøy

Adresseliste

Rune Breivik; Brunvoll; 6487 Harøy;
Alf Idar Småge; Kvam terrasse 18 C; 6411 Molde;
Tormod Nerbø; Nerbø; 6480 Aukra;
Bjørn M. Olsson; Fuglesetbakken 22; 6416 Molde;
Nyland Grendalag; v/Magne Beøy; Nyland; 6480 Aukra;
Nordmøre og Romsdal Friluftsråd; c/o Ingolf Mork; 6450 Hjelset;
Aukra kommune; Postboks 64; 6481 AUKRA;
Norsk ornitologisk forening; Sandgata 30 B; 7012 TRONDHEIM;